

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

**Kaposvári Törvényszék
2013.El.I.B.61/ 95. szám**

A jogszabályi keretek összefoglalása a projekttel érintett területek vonatkozásában

**Magyarország Alaptörvénye
(2011. április 25.)**

C) cikk

(1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

N) cikk

(1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.

(3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

(5) A (4) bekezdés nem zárja ki valamely személy büntetőeljárás alá vonását és elítélését olyan cselekményért, amely elkövetése idején a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai szerint bűncselekmény volt.

(6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A bíróság

25. cikk

(1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.

(2) A bíróság dönt

a) büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben;

b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;

c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről;

d) a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

(3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

(4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira külön bíróságok létesíthetők.

(5) A bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi. Az Országos Bírói Tanács felügyeli a bíróságok központi igazgatását. Az Országos

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP 1.2.18/A-2013-2013-0049*

Bírói Tanács és más bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.

(6) Az Országos Bírósági Hivatal elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Az Országos Bírói Tanács tagja a Kúria elnöke, további tagjait sarkalatos törvényben meghatározottak szerint a bírák választják.

(7) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.

(8) A bíróságok szervezetének, igazgatásának és központi igazgatása felügyeletének, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

26. cikk

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatók. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(2) A hivatásos bírákat - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A Kúria elnöke és az Országos Bírósági Hivatal elnöke kivételével a bíró szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

27. cikk

(1) A bíróság - ha törvény másképpen nem rendelkezik - tanácsban ítélkezik.

(2) Törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélkezésben.

(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Törvény által meghatározott ügyekben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, akire e tevékenysége során alkalmazni kell a 26. cikk (1) bekezdését.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

1. *Bírósági titkárok képzése, és a velük kapcsolatban kialakított tudásmenedzsment stratégia, tudásmegosztó fórumokra vonatkozó jogszabályok:*

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.)

A Bszi . a bírósági titkárokra csekély rendelkezést tartalmaz, mivel általános jelleggel a bíróságok szervezeti felépítéséről szól, az igazgatási rendelkezéseket és elsősorban a szervezeti egységekre vonatkozó szabályokat tartalmazza.

Az ügyelosztási rend körében meghatározza, hogy a törvényben meghatározott ügyben az egyes bíró hatáskörében eljáró bírósági titkárok melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik (10.§ (1) bekezdés).

A 15.§ (2) bekezdés teszi lehetővé, hogy törvény által meghatározott ügyben egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat. Ez a rendelkezés ad alapot arra, hogy a szabálysértési eljárásokban a titkárok egyesbíróként eljárhatnak.

A bírósági titkárok bíróságokon történő foglalkoztatásáról 157.§ (2) bekezdése szól, és a (3) bekezdés határozza meg általánosságban az általuk ellátható feladatokat. Azonban a 159.§ utal arra, hogy a titkárokra vonatkozó külön szabályokat külön törvény (az igazságügyi alkalmazottakról szóló törvény) határozza meg.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)

A Bjt. a bírósági titkárok vonatkozásában egyrészt a bírói kinevezés körülményei körében szól, azonban a 37.§ (4) bekezdése leszögezi, hogy a bíró köteles a bírósági titkár fejlődését legjobb tudása szerint lelkiismeretesen elősegíteni. Ez a rendelkezés alapozza meg a tudásmenedzsment és a titkárképzés körében meghatározott egyes gyakorlatok alkalmazását.

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. Törvény (Iasz.)

Az Iasz. tartalmazza az igazságügyi alkalmazottak, köztük a 2.§ (2) bekezdés a.) pontja szerint a bírósági titkárok jogállására vonatkozó részrendelkezéseket.

A 4.§ szerint a bírósági titkár önálló hatáskörét törvény állapítja meg, a 8.§ (1) bekezdés szerint a munkáltatói jogkört a törvényszék elnöke gyakorolja tekintetükben.

Az Iasz. rendelkezik a bírósági titkári jogviszony létrejöttének és megszűnésének feltételeiről és eseteiről, valamint a munkavégzésre vonatkozó részletszabályokat.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

A 41/A.§., 41/B.§., és 41/C.§. rendelkezik arról, hogy egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult bírósági titkárokat a törvényszék elnöke jelöli ki, és rendelkeznek a §-ok a kijelölt titkárok - bírókéval megegyező - jogállásáról.

Az 53.§ , ezen belül a titkárokra vonatkozó (4) bekezdés részletesen tartalmazza az értékelésre vonatkozó szabályokat.

Fentiekén túlmenően az Iasz. a fegyelmi felelősség és javadalmazás részletszabályait tartalmazza.

Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XLIX. törvény (Be.)

Meghatároz olyan feladatköröket, melyeket egyesbíró helyett bírósági titkár is elláthat (73.§ (8) bekezdés, 235.§ (1) (2) bekezdés, 244/B.§ (4) bekezdés, 266.§ (9) bekezdés, 263.§ (5) bekezdés, 275.§ (1) bekezdés, 286.§ (2) bekezdés, 499.§ (4) bekezdés, 503.§ (2) (3) bekezdés, 547.§ (5) bekezdés, 595.§ (3) bekezdés, 600.§).

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)

A polgári eljárásban a bírósági titkár által ellátható feladatokat a Pp.12/A.§-a határozza meg és szól annak feltételeiről.

A fenti két eljárásjogi jogszabály alkalmazására, és az alkalmazás értékelésére került sor a perszimulációs gyakorlatok körében.

Az 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (Vht.)

Az egyik olyan jogszabály, amely a bírósági titkárok által ellátott ügyszakra vonatkozik, tekintettel arra, hogy a bíróságokon a bírósági végrehajtás a bírósági titkárok feladatkörébe tartozik. A törvény a bírósági végrehajtás általános rendelkezésein túl a végrehajtás elrendelésének, és foganatosításának részletszabályait is tartalmazza. A foganatosítás körében elsősorban a bírósági végrehajtókra vonatkozó rendelkezéseket kell érteni, azonban meghatározásra kerülnek azon jogorvoslati lehetőségek, melyek elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik.

A szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. II. törvény

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

A szabálysértésekről szóló törvény bírósági titkárokra vonatkozó legfontosabb rendelkezése a 42.§ (5) bekezdés, mely összhangban van az Iasz. rendelkezéseivel, meghatározza, hogy szabálysértési eljárásokban általában bírósági titkár önállóan eljárhat.

A szabálysértési törvény egyébként meghatározza az egyes szabálysértéseket, valamint a szabálysértési eljárások lefolytatására vonatkozó részletrendelkezéseket.

A fenti két törvény rendelkezéseit a bírósági titkárképzés, és szakmai konzultációk körében alkalmazzák a projekten belül.

Az OIT 1999. évi IX. számú szabályzata a bíróságok igazgatásáról

A szabályzat a bírósági igazgatás legfőbb területeit rendezi, így szól a kollégiumok működéséről, a munkatervek elkészítéséről, az értekezleti rendről.

A bírósági titkárok körében elvégzett folyamatoptimalizációs tevékenység szemszögéből a 23/A.§-ban foglaltak kiemelkednek, melyek a tanácselnöki feljegyzés részletrendelkezéseit tartalmazzák.

A 7/2006. számú OIT szabályzat a bírósági titkárok központi képzéséről

Ez az egyedüli szabályzat, mely a bírósági titkárok képzésére vonatkozik. A szabályzat kizárólag a központi képzések lehetőségét adja meg, melyek a Magyar Igazságügyi Akadémián történnek. Ezt a rendelkezési hiányosságot, azt hogy törvényszéki szinten nincs előírt képzés, kívánta pótolni a szervezetfejlesztési projekt.

2. A törvényszéki végrehajtókra vonatkozó jogszabályi környezet:

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)

A törvény a 255. §-tól kezdődően határozza meg a törvényszéki végrehajtók feladatát, szolgálati viszonyát és helyettesítését.

A 260.§-tól pedig a végrehajtási ügyintéző feladatait és szolgálati viszonyaira vonatkozó részletszabályokat tartalmazza, valamint a jogkörét határozza meg, azaz, hogy mely ügykörben járhat el önállóan.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szól 1997. évi LXVIII. Törvény (Iasz.)

A törvény 1.§ (4) bekezdése értelmében az igazságügyi alkalmazottakra vonatkozó törvény személyi hatálya kiterjed a törvényszéki végrehajtókra is.

A jogszabály rendelkezési körét a fentiekben a bírósági titkárok vonatkozásában ismertettük.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény (Áht.)

Az Áht. rendelkezik az állami vagyon kezelésére vonatkozó szabályokról, melyek kiterjednek minden költségvetési szerv, így a törvényszékek gazdálkodására is. A gazdálkodás körében meghatározott szerepe van a törvényszéki végrehajtásnak is, mely állam által előlegezett költségek behajtására irányul.

A *4/2013. (I.11.) Kormányrendelet* az államháztartás számviteléről 1.§ (1) bekezdés 1. pontja határozza meg a behajthatatlan követelést

A *számvitelről szóló 2000. évi C. törvény* 3.§ (4) bekezdés 10. pontja szintén a behajthatatlan követeléseket határozza meg.

A 8/2011. számú OIT szabályzat a behajthatatlan igazságügyi követelések kezelésének szabályairól

Mint a címéből is adódik, a behajthatatlan igazságügyi követelések esetén követendő eljárási szabályokról rendelkezik.

Az 1/2002. (I.17.) IM. rendelet a bírósági végrehajtás ügyviteléről és pénzkezelésről (Vüsz.)

A rendelet a végrehajtókra vonatkozó ügyvitelről szól. Rendelkezik az ügyvitelről, annak részletes szabályairól, ezen belül a végrehajtási ügyek kezeléséről és azok befejezéséről. A jogszabály 25-27.§ rendelkezik az ügyek egyesítéséről, a 24.§ pedig az iratok csatolásáról. A 42.§ az iroda működéséről, továbbiakban pedig az egyes adatok feltüntetéséről és kezeléséről szól.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

A rendelet második részében a végrehajtókra vonatkozó pénzkezelési szabályzatokat találjuk, be- és kifizetések kezeléséről és nyilvántartásáról, végrehajtói letéti számla alkalmazásáról, és a kiutalás szabályairól.

14/2012. (VIII.1.) IM. rendelet a bírósági ügyvitel szabályairól

A rendelet általános jelleggel rendelkezik a bírósági ügyvitel szabályairól, ehhez képest speciális jogszabály a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló rendelet.

Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény

A költségvetési törvény 61.§ határozza meg a kisösszegű követelések értékhatárát.

3. Az informatikai osztály dolgozóira vonatkozó jogszabályok

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. LXVIII. törvény

Az Iasz. minden igazságügyi alkalmazottra, így az informatikusokra is vonatkozik, részletrendelkezéseit a bírósági végrehajtóknál ismertettük.

A Kaposvári Törvényszék Elnökének 2/2012. számú szabályzata közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok közzétételéről, a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésnek rendjéről, az informatikai bizottságról és az internetes honlap működtetéséről

A szabályzat az informatikai bizottság működését, valamint a Kaposvári Törvényszék saját honlapjának kezelési rendjét is meghatározza.

Rendelkezik az informatikai bizottság feladatáról és működéséről, mely kiterjed az egyes informatikai folyamatok vizsgálatára.

Az V. fejezetben az internetes honlap működtetésének szabályai találhatóak, valamint az arra vonatkozó adatvédelmi szabályzatok. E körben meghatározásra kerül, hogy ki és milyen úton indíthat, illetve rendelhet el bizonyos információk megjelenítését a törvényszék honlapján.

*Szervezetfejlesztés a Kaposvári Törvényszéken
az ítélkező munka támogatása érdekében
ÁROP1.2.18/A-2013-2013-0049*

A Kaposvári Törvényszék informatikai biztonsági szabályzata

A szabályzat célja, hogy a bírósági szervezetek erőteljesebben alkalmazzák az informatikát, az informatikai ismeretekre szert tegyenek, egységes keretszabályokat adjanak és értelmezéseket az adatgazdák, az informatikai eszközök üzemeltetői, fejlesztői, de felhasználói számára is.

Meghatározza a felelőségeket, biztonsági előírásokat, felhasználói előírásokat, az informatikai eljárásrendet, e körben hozzáférési jogosultságokat, telepítési útmutatókat.

Ezt a szabályzatot a projekt keretén belül módosította a Kaposvári Törvényszék 2014. évi 6. számú szabályzata. A módosítás érintette a felelősségi körök meghatározását az informatikai folyamatokban, az általános karbantartási munkálatok elvégzését, az informatikai osztály felé jelzett hibák elhárításának eljárásrendjét és annak határidejét.

Kaposvár, 2014. április 29. napján

dr. Korvicska Attila
a Kaposvári Törvényszék elnökhelyettese

